

Pestprotocol 'De Olijfbom'

Doel

Op 'De Olijfbom' moeten alle leerlingen zich veilig voelen, sociaal, psychisch en fysiek. Leerlingen, leerkrachten, directie en ouders weten wat ze kunnen doen om pesten te voorkomen en hoe ze kunnen handelen als het toch onveilig wordt.

Wat verstaan we onder pesten?

Pesten komt helaas op iedere school voor. Het is een probleem dat wij onder ogen willen zien en serieus willen aanpakken.

Het is belangrijk om onderscheid te maken tussen plagen, ruzie maken en pesten:

Plagen: Iemand wordt voor de grap lastiggevalen. De ander bedoelt het niet slecht. Het stopt als je er iets van zegt.

Ruzie maken: Er is een wederzijds conflict. Beiden moeten op zoek gaan naar een oplossing.

Pesten: Op een oneerlijke manier wordt de ander steeds weer onrecht aangedaan (bijvoorbeeld slaan, uitschelden, buitensluiten, spullen kapot maken).

Preventieve aanpak

Op 'De Olijfbom' worden de lessen van Kanjertraining gegeven. In deze lessen de volgende thema's aan bod: (zelf)vertrouwen en samenwerken, omgaan met gevoelens en emoties, leren grenzen stellen, kritiek durven geven en ontvangen, omgaan met pesten.

Ook wordt er gewerkt aan een veilige sfeer in de klas door duidelijke gedragsverwachtingen. Grensoverschrijdend gedrag wordt niet getolereerd.

Hoe leren we kinderen omgaan met lastige situaties?

Het is normaal dat kinderen af en toe 'last' hebben van elkaar. Dit gebeurt thuis en op school: er ontstaat gedoe. Dit zijn voor kinderen allemaal leermomenten. In het volwassen leven moeten wij immers ook leren omgaan met onze behoeftes en die van anderen. We zullen onze grenzen en wensen moeten aangeven.

Om van gedoe een leermoment te maken is de rol van de leerkracht cruciaal.

Fase 1: Een leerling heeft last van de ander

We gaan ervanuit dat alle kinderen in de klas te vertrouwen willen zijn. We leren kinderen om rustig aan te geven dat ze ergens last van hebben en te vragen of de ander wil stoppen. Deze stap wordt in de klas geoefend aan de hand van de stappen van de Anti-Pestposter van Kanjertraining. Bij gedoe kan een leerkracht begeleiding bieden in deze stappen.

Fase 2: Het storende gedrag gaat door

Vervelend gedrag (motor) gaat alleen door als het aandacht (benzine) krijgt. We leren de kinderen om weg te lopen bij gedoe, niet emotioneel erop te reageren. Als je niet meer op vervelend gedrag let, gaat het meestal over. Gaat het niet over? Dan gaat een leerling naar de leerkracht. Die kan dan helpen.

Fase 3: Iemand wordt structureel lastiggevallen vanuit een machtspositie: pesten

Wanneer een kind of een groepje kinderen in een machtsverhouding steeds opnieuw een kind lastigvallen, is er sprake van pesten. Pesten kan heel schadelijk zijn en daarom moeten we samen zorgen dat het snel stopt. Hierbij gaat het om duidelijk begrenzen van ongewenst gedrag (van alle partijen) en het herstellen van het vertrouwen.

Signalen

Er kunnen op verschillende manieren signalen over pesten binnenkomen:

- Kinderen geven het zelf aan.
- Ouders geven het aan.
- Klasgenoten geven het aan.

Deze signalen worden altijd serieus genomen. Het is belangrijk om uit het oordeel te blijven, maar objectief na te gaan wat er aan de hand is. De leerkracht gaat niet voor rechter spelen om dader en slachtoffers te identificeren.

Hoe willen wij met pestsignalen omgaan?

Stap 1: Signalen concreet maken

De leerkracht gaat in gesprek met de leerling die aangeeft gepest te worden. Als ouders deze signalen aangeven, gaan we ook met hen in gesprek. Het doel van dit gesprek is om concreet te maken wat er gebeurt.

Stap 2: Fase bepalen

Aan de hand van het gesprek uit stap 1, bepaal je in welke fase 'het gedoe' zich bevindt.

Valt 'het gedoe' binnen Fase 1 of Fase 2?

- De leerkracht gaat na waar het probleem zit. Dit kan in een gesprek met het desbetreffende kind.
Geeft het kind duidelijk de grenzen aan? Houden de andere kinderen zich aan die grenzen of gaan ze er overheen? Loopt het kind weg bij gedoe of blijft het hangen? Komen andere kinderen er achteraan als het kind weg loopt?
- De leerkracht gaat met de betrokken kinderen werken aan een oplossing van dit probleem. Dit kan door middel van gesprek en het maken en handhaven van duidelijke afspraken.
- De leerkracht voert stap 4 uit.

Valt 'het gedoe' binnen Fase 3?

De leerkracht betreft de Sociale Veiligheidscoördinator erbij. Gezamenlijk wordt een plan gemaakt om het pestprobleem aan te pakken.

Stap 3: Pestprobleem aanpakken

Omdat elk pestprobleem anders is, zal de Sociale Veiligheidscoördinator in overleg met de leerkracht een plan maken dat past bij de situatie. Dit plan wordt altijd met ouders en het gepeste kind gedeeld.

Uitgangspunten bij de aanpak:

- Wij willen dat iedereen zich veilig voelt op school. Er is daarom geen excuus voor wangedrag.
- We delen kinderen niet in in daders en slachtoffers. Pesten is een complex probleem waarbij daders en slachtoffer niet altijd te scheiden zijn en soms een en dezelfde persoon is. Kinderen

worden niet in hun kracht gezet door ze te labelen als dader of slachtoffer. De 'dader' wordt dan negatief bekeken (met wantrouwen) en doet dan al snel iets fout in de ogen van anderen. Het 'slachtoffer' wordt dan als zwak bestempeld, en wordt niet aangesproken op zijn of haar (veer)kracht.

- We zoeken een oplossing die goed is voor alle betrokkenen.
- We blijven met respect spreken over en met elkaar.

In de meeste gevallen zal gekozen worden voor een groepsgesprek, waarbij het probleem opengegooid wordt en de klas op hun verantwoordelijkheid aangesproken wordt. Als er gepest wordt, is dat vaak bij veel kinderen bekend. Met de klas wordt een plan opgezet en afspraken gemaakt om het pesten te stoppen. Dit gesprek wordt altijd door de Sociale Veiligheidscoördinator gevoerd. De leerkracht is erbij aanwezig, zodat die ook weet wat er besproken is.

Onderdelen van het gesprek zijn:

- Het probleem opengooien in de klas.
- Ruimte geven om kinderen hun eigen rol hierin te laten benoemen en eventueel excuses aan te laten bieden.
- Peilen van bereidheid om dit te veranderen
- Afspraken maken met de hele klas
- Maatjes benoemen
- Steun laten ervaren
- Klassikale evaluatiemomenten plannen

Stap 4: Terugkoppeling ouders

De leerkracht koppelt terug naar ouders welke acties zijn uitgevoerd, wat het effect daarvan was en welke afspraken gemaakt zijn. Er wordt een evaluatiemoment afgesproken waarin er contact is tussen leerkracht en ouders om te bespreken hoe het na de gemaakte afspraken gaat. Aan de hand van dat evaluatiegesprek wordt de casus gesloten of worden vervolgstappen gezet, altijd in overleg met de Sociale Veiligheidscoördinator.